

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om en forsikringsreform [af Poul Dam m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXV) findes i tillæg A. sp. 4125, fremsættelsen i tidenden sp. 4499).

Sagen sattes til forhandling.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Forsikringskommissionen, der blev nedsat i 1962, har foreløbig afgivet en delbetænkning, der indeholder en almindelig beskrivelse af skadesforsikring og en speciel del om motorkøretøjsforsikring. Allerede da kommissionen blev nedsat, var det forudsat, at dens arbejde ville blive omfattende, og at arbejdet ville tage tid. Ved fremsættelsen af lovforslaget om nedsættelsen af kommissionen blev det fremhævet, at hensigten var at tilvejebringe et alsidigt materiale om dansk forsikringsvæsen til orientering og vejledning for folketinget, ligesom det også blev anført, at man forventede en dybtgående og grundig behandling af problemerne. Kommissionens nedsættelse var således begrundet i ønsket om at fremskaffe materiale, som kunne danne grundlag for eventuelle politiske overvejelser om dansk forsikringsvirksomhed, og de forhold, som omhandles i det foreliggende forslag, bør efter min mening afvente afslutningen på forsikringskommissionens arbejde.

Kommissionens formand har over for mig oplyst, at den endelige betænkning om skadesforsikring forventes at kunne foreligge om ca. 2 år, og at livsforsikringsområdet herefter vil kunne færdiggøres i løbet af yderligere ca. 2 år. Feltet, der skal dækkes, er meget stort og kompliceret, og på baggrund af de forventninger om grundighed, der kom til udtryk i folketinget ved kommissionens nedsættelse, er det kun naturligt, at kommissionen ønsker at gøre et solidt, men derfor også tidkrævende ar-

bejde. Lad mig tilføje: dog uden at dette skulle fortone sig i et fata morgana.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til de enkelte punkter i det foreliggende forslag. Det er rigtigt, at forsikringsloven kun giver anvisning på, hvorledes livsforsikringselskaber skal anbringe forsikringsfondens midler, men i praksis gælder stort set tilsvarende regler også for skadesforsikringselskaberne. Forholdet er nemlig det, at forsikringsrådet kræver, når det skal stadfæste vedtægterne for skadesforsikringselskaberne, at der i vedtægterne indsættes lignende bestemmelser om anbringelse af disses selskabers formue.

Det fremsatte forslag ville betyde, at den gældende bestemmelse, hvorefter 15 pct. af de midler, der skal dække forsikringsfonden, kan anbringes friere end ellers foreskrevet, f. eks. i aktier, ville falde bort. Denne bestemmelse blev indført i 1958, og den har ikke givet anledning til kritik og har i øvrigt langt fra været udnyttet til det tilladte maksimum. Ultimo 1966 var f. eks. kun 6 pct. af livsforsikringselskabernes midler bragt på denne måde og heraf omkring halvdelen i aktier. Forslaget vil også udelukke en række andre anbringelsesmuligheder som f. eks. pantebreve i fast ejendom og lån i selskabets egne forsikringer. Jeg har meget svært ved at se det fornuftige i at forhindre disse anbringelsesmåder.

Det er indlysende, at jeg gerne ville se, at livsforsikringselskaber kunne få adgang til at anbringe penge i indlånsbeviser fra den danske stat eller i nordiske erhvervsudviklingsfonds eller investeringsbanker, hvis sådanne måtte blive oprettet, men den faktiske mulighed foreligger jo ikke i dag.

Det siges i bemærkningerne, at forslaget tager sigte på at hindre spekulativ anvendelse af forsikringselskabernes midler og dermed understrege forsikringsvæsenets rent samfundsmæssige funktion. Jeg må her understrege, at jeg ikke ser noget odiøst i, at forsikringselskaber anbringer en del af deres formue i aktier; tværtimod ser jeg noget positivt heri, fordi jeg må finde det stemmende med samfundets interesser, at en del af den meget væsentlige opsparring, som kanaliseres gennem vore forsikringselskaber, også kommer udbygningen af erhvervslivet til gode. Der foreligger jo heller ikke noget som helst om, at en sådan an-

[Handelsministeren.]

bringelsesmåde skulle stride mod forsikringstageres interesser. Snarere må man vel sige, at det modsatte er tilfældet, idet et eventuelt merudbytte ved en friere anbringelsesmåde vil komme forsikringstagerne til gode i form af lavere præmier.

I det fremsatte forslags punkt 2 foreslås det, at ingen livsforsikring må tegnes på dårligere vilkår, end tilfældet er med statsanstalten for livsforsikring. Jeg vil gerne oplyse, at den gældende livsforsikringstarif er fælles for de private livsforsikringsselskaber og for statsanstalten for livsforsikring — det er den samme, og forsikringsbetingelserne er praktisk talt de samme. Forskellen mellem selskaberne ligger i det store hele i størrelsen af bonus. Denne varierer fra selskab til selskab og for hvert enkelt selskab fra år til år, afhængig af forsikringsbestandens sammensætning og risikoforløbet.

Bonus er ifølge sin natur en variabel størrelse, der først kan konstateres fra år til år, når årsregnskabet er opgjort. Derfor kan intet livsforsikringsselskab give tilsagn om en bonus af en bestemt størrelse, ligesom et almindeligt aktieselskab heller ikke med sikkerhed kan udtale sig om fremtidige årsoverskud og mulige dividender. Umiddelbart finder jeg en bestemmelse som den foreslåede både overflødig og måske endda uigennemførlig, men i øvrigt vil jeg, som jeg også har sagt, gerne forbeholde mig min mening herom, indtil kommissionens indstilling endeligt måtte foreligge.

I punkt 3 foreslås oprettet et statsejet selskab, der skal tegne de lovpligtige forsikringer, idet forslagsstillerne finder det betænkeligt at tvinge folk til at tegne forsikringer hos private selskaber. Ud fra min opfattelse vil jeg finde det mere betænkeligt at tvinge folk til at tegne deres forsikringer i ét monopoliseret selskab, i stedet for at de som i dag kan vælge mellem flere selskaber, og jeg finder det absolut højst tvivlsomt, at der skulle ligge en rationalisering i at samle alle lovpligtige forsikringer, som jo er uhyre forskelligartede, i ét selskab. Jeg savner også i den henseende en nærmere dokumentation for, at det skulle nedbringe omkostningerne væsentligt, som det er hævdet af forslagsstillerne.

Jeg nærer endelig den samme skepsis med hensyn til forslaget punkt 4 om oprettelse

af ét gensidigt bygningsbrandforsikrings-selskab for hele landet med heraf følgende nedlæggelse af større, landsomfattende og også mindre, lokale selskaber.

Forslaget om at samle al forsikring under ét ministerium har folketinget flere gange beskæftiget sig med, og jeg har fundet frem til, at dette er sket senest i forbindelse med behandlingen af forslaget til lov om forsikringsvirksomhed i 1959. Folketinget opretholdt dengang efter enstemmig udvalgsindstilling — det er Folketingstidende 1958-59, tillæg B. sp. 829 — de gældende regler på dette område.

Der vil altid være betænkeligheder ved at foretage omlægninger af den art, der her er foreslået, og som eksempel på de betænkeligheder, der vil rejse sig i forbindelse med det sidstnævnte punkt og også punkt 3 i forslaget, kan jeg nævne, at socialreformkommissionen bl. a. arbejder med spørgsmålet om en anden struktur for sociallovgivningen i videre forstand, og at det her er et meget væsentligt punkt, at man sikrer en nøje sammenkædning af syge- og ulykkesforsikring. Allerede af den grund vil det være uheldigt at ændre på de gældende ressorthold.

Jeg håber, at det vil forstås, at jeg derfor på regeringens vegne ikke kan anbefale gennemførelsen af den foreslåede folketingsbeslutning.

K. J. Mortensen: Når vi nu skal diskutere spørgsmålet om en forsikringsreform, så er det jo ikke første gang, man har blikket rettet mod forsikringsvæsenet. Hvorfor skal vi så igen bruge tid på dette spørgsmål, når man ellers siger, at folketinget er i tidnød nu? Ved første behandling af forslaget til lov om nedsættelse af en forsikringskommission den 2. februar 1962 udtalte den nuværende fg. finansminister, jfr. Folketingstidende 1961-62, sp. 2749:

„Det er med andre ord de socialdemokratiske kongresser, som åbenbart ikke altid kan finde noget fornuftigt at bestille og derfor må beskæftige sig med forsikringsvæsenet, der er skyld i, at vi stadig væk skal have denne teoretiske diskussion om forsikringsvæsenets struktur.“

Må jeg med det samme sige, at ganske vist skal socialdemokratiet have kongres i år igen, men det er ikke derfor, at jeg på

[K. J. Mortensen.]

socialdemokratiets vegne anbefaler en velvillig behandling af det af hr. Poul Dam m. fl. fremsatte forslag, som i det store og hele tolker de tanker, som socialdemokratiet flere gange har bragt frem.

Vi finder, at forsikringer, som i dag er en helt nødvendig ting, må organiseres så rationelt som muligt. Når forsikringskommissionens betænkning fra 1968 oplyser, at 318 danske, hvortil kommer godt 90 udenlandske, selskaber og foreninger beskæftiger sig med skadesforsikringer, så kan det vist ikke drages i tvivl, at ved en bedre organisering af dette kunne forsikringerne tegnes billigere, bl. a. ved en mindre administration.

Nu talte handelsministeren jo ud fra fremsættelsen i 1962 og henviste til, at det var et stort arbejde, der lå for kommissionen. Jeg må dog lige påpege, at den nuværende statsminister, som fremsatte forslaget som handelsminister i 1962, udtalte, at han ønskede, at arbejdet måtte blive afsluttet inden for en rimelig tid. Som nævnt af handelsministeren er kommissionen, der blev nedsat den 29. juni 1962, indtil nu kun nået til at afgive en delbetænkning, nemlig vedrørende skadesforsikring og motorkøretøjsforsikring, så jeg synes, der er en ret god grund til, at man følger det af hr. Poul Dam fremsatte forslag.

Jeg ved ganske vist godt, at man i Dansk Forsikringstidende for den 31. marts beskylder SF for at arbejde på at vise ansigtet frem ved at fremsætte forslaget her midt under kommissionens arbejde, men når man efter 7 års forløb kun er nået igennem ca. halvdelen af arbejdet, tvivler jeg desværre på, at det nås, som handelsministeren sagde, i løbet af en 4 år; jeg vil nærmere tro, at vi kan forvente en afslutning omkring 1980. Det kan vi vist ikke vente på, og der er derfor grund til, at vi går i gang med en forsikringsreform.

Da forslaget blev fremsat i 1962, begrundedes forslaget med, at forsikringselskaberne forvalter en ikke ringe del af samfundets opsparring. Det er vist ikke blevet mindre siden den tid. Ifølge kommissionens betænkning var aktiverne i skadesforsikringsbranchen i 1966 på 3.657 mill. kr., og for livsforsikringselskabernes vedkommende udgør aktiverne vel op imod 7.000 mill. kr. Jeg finder derfor også, at disse formuer, som jo tilhører de forsikrede, d.v.s. en stor del af

samfundet, bør anbringes på en sådan måde, at de gennem investering på samfundsnyttige områder virker til gavn for bl. a. den industri, som vi alle skal leve af. Jeg finder det også forkert, når forsikringselskaberne i dag opfører enorme bygninger, som går langt ud over selskabernes eget behov.

Man bør nok også se nærmere på det, der hedder forsikringsvilkårene. Ganske vist oplyser handelsministeren, at man kører efter samme tarif. Jeg mener alligevel at have konstateret, at der er en forskel på vilkårene, og vi må stræbe henimod, at vilkårene for forsikringer er så klare, at man undgår forsikringer tegnet på misforståelser.

Jeg er også en del betænkelig ved den såkaldte tegningsprovision, som forsikringselskaberne yder. Jeg tvivler ikke om, at forsikringselskaberne ofrer en hel del på at uddanne deres personale, men jeg frygter alligevel, at mange af de agenter, som har forsikringstegning som fritidsbeskæftigelse, nu og da på grund af tegningsprovisionen lader sig friste til at overtale folk til at tegne forsikringer, som ikke helt svarer til vedkommendes behov.

En anden side af forsikringsvæsenet, som jeg mener vi bør se nøje på, er pensionsforsikringsordninger. Det bliver mere og mere almindeligt, at virksomheder gør ansættelsen betinget af tilslutning til en pensionsforsikringsordning. Det er da også helt i orden, at man tænker på at sikre de ansatte over for invaliditet og alderdommen. Man skal bare lige huske på, at de ansatte forpligtes til at betale fra 25 op til 50 pct. af præmien. Derfor bør der også nu i overvejelser om en forsikringsreform indgå, om man ikke burde vedtage, at disse forsikringer og mere eller mindre påtvungne ordninger skulle tegnes gennem et statsligt forsikringselskab. På den måde kunne man i hvert fald undgå forskelsbehandling.

Med hensyn til tredje del af hr. Poul Dams forslag, om at samle alle lovpligtige forsikringer i ét selskab, mener jeg også, her bør overvejes at samle disse i et statsligt forsikringselskab. Jeg er ikke enig med handelsministeren i udtalelsen om, at det kunne ikke blive billigere ved at gøre det. Det er nemlig ikke uvæsentlige udgifter, som gennem bl. a. de lovpligtige ulykkes-

[K. J. Mortensen.]

forsikringer pålægges industri og håndværk. Disse forsikringer er absolut nødvendige, men jeg mener, at vi må finde frem til at skaffe den bedste og billigste ordning af denne form for forsikring.

Jeg skal med de hermed givne bemærkninger anbefale det fremsatte forslag til velvillig behandling.

Jørgen Jensen: Dette forslag til folketingsbeslutning betegner sig selv i overskriften som en forsikringsreform. Denne betegnelse kan jeg ikke synes er særlig dækkende. Der foreslås nogle ændringer i den gældende lovgivning og vel også gældende praksis, men alle ændringer i lovgivning eller praksis behøver jo ikke at være til det bedre, og kun hvis de er dette, synes jeg, man kan tale om en reform. Der er imidlertid bestemmelser i dette forslag, som jeg bestemt vil betegne som dårligere bestemmelser end det, der er gældende i dag. Jeg skal ikke komme ind på en almindelig diskussion om forsikringsvæsenets indretning herhjemme, men kun i øvrigt komme med nogle enkelte bemærkninger til 3 af de punkter, der er omhandlet i forslaget.

Det første punkt drejer sig om at begrænse forsikringsselskaberne i deres muligheder for at anbringe deres midler. Her er det væsentligt, synes jeg, at forslagsstillerne mener, at forsikringsselskaberne under ingen omstændigheder må anbringe deres midler i aktier. Nu ved vi jo, hvorledes det danske erhvervsliv i disse år udbygges og skal udbygges, og dette gælder ikke mindst inden for industrien, hvor aktiefinansiering er en helt nødvendig form for en del af den finansiering, som skal til til den nødvendige udbygning. Derfor synes jeg, det strider så helt afgjort mod samfundets interesser og mod ret brede interesser, hvis man forbyder forsikringsselskaberne at medvirke til denne finansiering.

Ganske de samme eller tilsvarende betragtninger kan man anlægge over for det foreslåede forbud mod, at forsikringsselskaberne kan eje ejendomme eller pantebreve i ejendomme, medmindre de selv eller et dem nært tilsluttet selskab også anvender de pågældende ejendomme. Vi skulle da helst have bygget noget mere, og en finansiering via forsikringsverdenen kan da kun

fremme det gode formål at få flere boliger her i landet.

Dernæst forbydes det i henhold til dette punkt, at forsikringstagerne selv må optage lån i deres egne forsikringer. Det, synes jeg, er en meget asocial reform — såkaldt reform — at fremsætte forslag om. En mand eller en kvinde, der har tegnet en livsforsikring og gennem mange år — med besvær eller mindre besvær — har betalt sine præmier dertil, har jo på denne måde deltaget i en privat opsparing, og det er da ganske urationelt og helt synd for de pågældende, hvis de ikke i en given situation kan gå hen til deres forsikringsselskab og få et relativt billigt og godt lån på den derved erhvervede opsparing.

Vedrørende punkt 3 og 4 drejer det sig om en monopolisering af henholdsvis de lovpligtige forsikringer og bygningsbrandforsikringen. Nu tvivler jeg ikke om, at monopoler også kan virke effektivt — det kan de i visse tilfælde og i mange tilfælde — men konkurrerende virksomheder kan jo også virke effektivt. Og jeg har ikke nogen som helst tiltro til, at de foreslåede monopoler her inden for disse områder, der vel nærmer sig statsmonopoler, skulle være mere effektive end de virksomheder, der hidtil har tegnet disse forsikringer.

Vedrørende punkterne 2 og 5 skal jeg ganske henholde mig til, hvad handelsministeren har sagt i sine kommentarer.

Endelig skal jeg vedrørende forsikringskommissionen af 1962 sige, at jeg erkender, at det er et meget stort undersøgelsesområde, denne kommission er sat til at udrede; det er meget store arbejdsopgaver, denne kommission har fået, men jeg vil gerne tilføje, at man kan heller ikke betegne kommissionen som nogen egentlig hurtigløber, for der er jo gået nogle år, førend de første resultater er kommet. Jeg håber meget, at det snarligt skulle være muligt at komme med yderligere resultater af denne, jeg erkender, meget store undersøgelsesopgave, som kommissionen har. Jeg vil dog afvente disse yderligere resultater, førend jeg synes, det er rimeligt, at vi skal reformere den danske forsikringsverden i væsentligt omfang.

Hvis forslaget skulle blive henvist til et udvalg, så er det klart, at det konservative folkepartis repræsentanter i et sådant dog

[Jørgen Jensen.]

vil underkaste forslaget en saglig overvejelse og en saglig drøftelse.

Per Federspiel: Min gruppe har meget svært ved at se, hvad der egentlig ligger af reform i dette forslag. Det bygger på 5 tanker — hvis man kan anvende et så raffineret udtryk.

For det første skærpelse af reglerne for anbringelse af forsikringsselskabernes midler, og dér kan jeg erklære mig fuldstændig enig med de bemærkninger, handelsministeren fremsatte. Det, der er brug for, er snarere en liberalisering end en skærpelse af hensyn til hele samfundsudviklingen, men også af hensyn til forsikringstagerne. Der er i dette forslag meget lidt hensyntagen til forsikringstagerne, men der er et stærkt hensyn til at anvende dette reformforslag som et forsøg på at socialisere forsikringsvæsenet, en tendens, som mit parti ikke under nogen omstændigheder kan tiltræde.

Det næste punkt er en indførelse af statskontrol med vilkårene for livsforsikring. Men en sådan kontrol er der jo allerede igennem forsikringsrådets arbejde.

Det tredje punkt, oprettelse af en statsanstalt for lovpligtige forsikringer, må vi bestemt tage afstand fra. Det er, som også handelsministeren nævnte det, uhyre forskelligartede forsikringer, det drejer sig om. Det kan ikke være rimeligt at administrere dem under en enkelt institution. Der er behov for konkurrence, men der er også behov for den differentierede behandling, fordi skader på arbejdspladsen nu engang er anderledes end hundebid eller motorskader. Det ville også give andre problemer, idet f. eks. kun en del af automobilforsikringen er lovpligtig. Skulle ordningen kun omfatte den egentlige lovpligtige del, mens kaskoforsikringen skulle behandles et andet sted? Jeg tror, det er en af den slags ting, der viser, hvor ringe gennemtænkt dette forslag er.

Så er der et forslag om at rationalisere bygningsbrandforsikringen ved at samle den i et stort, gensidigt selskab. Det er meget svært at se, hvad fordel det skulle give forsikringstagerne.

Endelig er der spørgsmålet om samling af alle forsikrings spørgsmål under ét ministerium. Det er vel en af den slags ting,

som kommissionen til sin tid må tage stilling til. Man kan indrømme, at der ikke er megen mening i, at forsikringsforhold i almindelighed hører under handelsministeriet og bygningsbrandforsikring hører under justitsministeriet. Jeg tror, det er en af den slags ting, der stammer fra tidligere tid, i hvert fald fra før boligministeriets tid, for ellers ville man vel have hæftet sig ved, at bygningsbrandforsikring var noget med bygninger, og så hørte det under boligministeriet. Nu har man altså behandlet det som brandforsikring, og det består af brand og forsikring, og brandvæsenet hører under justitsministeriet og forsikringsvæsenet normalt under handelsministeriet. Men det er jo en af den slags administrative snurrepiberier, der opstår, ligesom da i sin tid taxakøretøjerne i mange år henhørte under veterinærpolitiet, fordi det stammede fra hestedroschernes tid. Den slags ting kan jo ske, og det er da i hvert fald ikke noget, som vi behøver at ulejlig os med her i folketinget. Det er den slags administrative ting, der vil ordne sig, når man engang har fået det overblik, som forsikringskommissionen arbejder med at give.

Jeg giver hr. Jørgen Jensen ganske ret i, at det tempo, med hvilket forsikringskommissionen har arbejdet, ikke er imponerende, men dertil er vel at sige, at det haster ikke så stærkt. Det, der er vigtigere, er at få det fuldstændige samlede overblik over forsikringsvæsenet, som er tilstræbt, og til den tid kan der jo være grund til at tage stilling. I øjeblikket må jeg på mit partis vegne afvise dette forslag.

Valbak: Mit parti er enig med forslagsstillerne i det, som må være udgangspunktet for forslaget, nemlig at forsikringsvæsenet er en meget betydelig og vigtig faktor i samfundshusholdningen. Vi er også enige i forslagets intention. Et erhverv, der som forsikringsvæsenet med så betydelig vægt indgår i vort økonomiske liv, må være omfattet af offentlig interesse og også af en vis form for offentlig kontrol.

Fra radikal side blev der allerede peget på to vigtige samfundsinteresser i forbindelse med forsikringskommissionens nedsettelse; det er samfundets interesse erhvervets soliditet som helhed, og det er interessen i, at forsikringstageren får den

[Valbak.]

rigtige dækning til den rigtige pris. Dette syn bidrog til radikal anbefaling af, at forsikringskommissionen af 1962 blev nedsat. Hertil kom så den kritik, som ofte fremføres mod forsikringsvæsenet, en kritik, som med mellemrum stadig dukker op. Jeg tror, det var den daværende handelsminister, nuværende statsminister Hilmar Baunsgaard, som dengang udtrykte noget i retning af, at selv om meget af denne kritik skød over målet, så blev der dog tilbage, at der kunne være tale om svage punkter i struktur og arbejdsmetoder.

Som sagt, det var nogle af de synspunkter, som lå bag radikal opbakning af forslaget om en kommission, som blev fremsat af daværende handelsminister Hilmar Baunsgaard. I lov af 16. maj 1962 om nedsættelse af en forsikringskommission er angivet de opgaver, kommissionen skal tage sig på. Opgaverne går ifølge § 1 bl. a. ud på at belyse og undersøge forsikringsvæsenets funktion, forsikringsvæsenets omkostninger, og at fremkomme med forslag, der kan tjene bestræbelserne for at tilgodese forsikringstagernes interesser.

Nu er det en gammel erfaring, at alene dette, at der sættes projektør på et område, det være sig erhvervs-, administrativt eller andet område, i sig selv stimulerer til ændringer, og hvis kommissionen har givet et bidrag til at befordre den rationaliserende og for forsikringstagerne i flere henseender gunstige udvikling, som faktisk er i gang i branchen, så er det jo godt, men naturligvis ikke nok til at opfylde formålet med kommissionens nedsættelse.

Jeg synes, SFs forslag kan tjene 3 ting: for det første at erindre os alle om, at der for 7 år siden blev nedsat en kommission med det formål, jeg lige har nævnt. For det andet kan det bidrage til at øge takten i kommissionens arbejde, uden at det går ud over den grundighed, som det komplicerede felt kræver. For det tredje kan de nærmere drøftelser, eventuelt i et udvalg, muligvis afsløre nogle relevante problemer

til videregivelse i kommissionen, problemer, som man måske ellers ikke ville være stødt på. Så rummeligt som kommissoriet er udformet, vil nemlig, så vidt jeg kan se, alle problemer af betydning omkring emnet kunne tages op. Ved i sin tid at nedsætte kommissionen fremsatte folketinget ønske om en belysning som grundlag for en vurdering.

SF's forslag indeholder nogle facit, men uden mellemregninger. Det er helt legitimt, det gør man så tit i det politiske liv. Mit parti foretrækker imidlertid at se resultatet af de undersøgelser og de mellemregninger, kommissionen har fået til opgave at klarlægge, inden vi går ud i en egentlig og bindende diskussion af konkrete forslag til løsninger overhovedet.

Vi må alene af den grund afstå fra at gå ind i en drøftelse af det konkrete forslag og kan altså ikke medvirke til en folketingsbeslutning på det forelagte grundlag. Men vi vil gerne anerkende initiativet, thi som jeg allerede har sagt, kan initiativet på nyttig måde tjene de formål, jeg lige har omtalt.

Vi har altså ikke noget imod eventuelt i et udvalg at drøfte, om der er problemer, som det kan være vigtigt at sikre sig undersøgt i kommissionen, også spørgsmålet om en høj tidsmæssig prioritering af enkelte problemkredse i undersøgelsesproceduren. Men mit parti ønsker under alle omstændigheder specielt undersøgt, på hvilken måde det vil være muligt at fremskynde kommissionsarbejdet, uden at det går ud over kvaliteten i arbejdet.

Kjær Rasmussen: Sammen med forslagsstillerne undrer vi os over, at arbejdstempoet i forsikringskommissionen er så uhyggelig langsomt. Med den fart, arbejdet nu skrider frem, vil der ikke i overskuelig tid fremkomme så tilstrækkeligt materiale, at det vil give en borgerlig regering anledning til at fremsætte forslag til nyordning af forsikringsvæsenet. Ikke desto mindre trænges der i høj grad til ændringer.

[Kjær Rasmussen.]

For VS ville det være en helt naturlig ting, om alle forsikringer blev tegnet gennem et statselskab eller et gensidigt selskab. Vi kan ikke se rimeligheden i, at private mennesker via en forholdsvis lille aktiekapital skal have lov til at sjakre med millioner og fuldstændig selv bestemme, hvordan disse millioner skal anbringes. Eksemplet Dansk Folkeforsikringsanstalt er desværre så temmelig typisk. I sin bog „Hvem ejer Danmark?“ skriver Helge Andersen således, at aktiekapitalen i Dansk Folkeforsikringsanstalt officielt er på 500.000 kr.; imidlertid er kun 125.000 kr. indbetalt, og for restbeløbet hæfter aktionærene med forskrivninger. Men når man så betænker, at selskabet på daværende tidspunkt — altså da bogen blev skrevet, og det var i 1966 — besad værdipapirer for ikke mindre end 376 mill. kr., ja, så føler man jo, at den moderne kapitalisme er kommet helt ud på overdrevet. Det kan ikke i mindste måde være rimeligt, at besiddelsen af 125.000 kr. skal give adgang til en så kolossal økonomisk magt. Det må simpelt hen blive det offentlige, som dirigerer pengene derhen, hvor der er brug for dem.

SF-forslaget er jo et typisk her-og-nu-forslag; man går et stykke ad vejen og håber vel så på, at borgerligt indstillede i dette ting ikke bliver alt for forskrækkede, i hvert fald ikke mere forskrækkede, end at de er villige til at følge trop. Som vi har hørt her i dag, er i hvert fald de borgerlige partier ikke engang villige til at følge SF bare et skridt på vejen, og jeg vil såmænd godt begrunde hvorfor.

Det viser sig jo desværre den ene gang efter den anden, at når hr. Poul Dam — og det er jo især ham — kommer med forslag til omstrukturering af dette samfund, ja, så får han i hovedsagen kun støtte fra én side, og det er fra VS, og vi undlader jo endog aldrig at påpege, at man ikke er gået langt nok med sine forslag. Dette sidste er hr. Poul Dam nok i stand til at bære, men mere bittert må det være, at partierne til højre så nogenlunde blankt afviser, når det netop var dem, man så gerne ville have til at flytte sig lidt her og nu. Jeg erkender naturligvis, at den socialdemokratiske ordfører i dag ikke var totalt afvisende over for forslaget,

men han sidder jo heller ikke på regeringsbænkene i øjeblikket.

Efter vores opfattelse er millionerne så godt repræsenteret i det danske folketing, at den nuværende struktur er aldeles uørlig. Jeg har set mit materiale grundigt igennem og fundet flere eksempler på, at medlemmer af dette ting kontrollerer millioner af kroner inden for den danske forsikringsverden og især naturligvis inden for dansk erhvervsliv i det hele taget. Og jeg tror ikke, man sådan fuldstændig kan skille tingene ad; jeg vil tro, at disse mennesker, som er medlemmer af dette ting, går i en naturlig forsvarsposition for disse millioner, som de kontrollerer, i hvert fald forsøger at passe på, at der ikke bliver nogen utidig indblanding. Jeg tror, man bør lægge sig hr. Per Federspiels tale her i dag på sinde. Så vidt jeg har kunnet konstatere, er hr. Per Federspiel ikke den, der repræsenterer færrest millioner blandt dette tings medlemmer.

Men tilbage til forslaget. Man må jo i SF betænke, at når man rører ved forsikringsvæsenet, så berører man dansk erhvervsliv i det hele taget. Konkret tænker jeg på Kgl. Brand; direktøren for dette selskab kontrollerer ifølge de oplysninger, jeg har, 9 mill. kr. eller lige så meget, som daværende folketingsmand Poul Møller kontrollerede i samme selskab. Jeg ved ikke, om den nuværende minister kontrollerer noget som helst i dette selskab, det gør han vel ikke via det, at han er blevet minister. Men samtidig med at førnævnte direktør altså sidder på 9 mill. kr. i forsikringsselskabet, så kontrollerer han også 60 mill. kr. i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk samt 30 mill. kr. i Investor. Og da investering i bygninger og forsikringstagning ligesom er sammenhængende ting, så er det jo klart, som jeg også har sagt før, at det er meget svært at skille tingene ad, især selvfølgelig fordi det som i mit eksempel her ofte er én og samme mand, som i virkeligheden sidder og kontrollerer hele møllen inden for de naturligt sammenhængende sektorer.

Men vi er jo alle frie borgere hertilands, som man siger, og SF har naturligvis lov til at fremsætte sit forslag, som man vil. Vi tilslutter os gerne forslaget og går med det stykke ad vejen, som forslaget nu måler ud,

[Kjær Rasmussen.]

men vi er da overbevist om, at det bliver en ørkenvandring, så længe de nuværende tilstande hersker i dansk erhvervsliv.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Jeg vil gerne takke først og fremmest naturligvis den socialdemokratiske ordfører, som støttede forslaget, og jeg vil også gerne takke for de venlige bemærkninger, der ind imellem den almindelige generelle afvisning var både i det, som handelsministeren sagde, og i det, som de tre borgerlige partiers ordførere har fremført.

Jeg bemærkede, at hr. Kjær Rasmussen regnede med, at behandlingen af dette forslag ville blive en ørkenvandring, og vi er fuldstændig indstillet på ørkenvandring, men på denne ørkenvandring vil vi kun tage moderne samfærdselsmidler med os.

I det hele taget var hr. Kjær Rasmussens tale præget af en betydelig begrebsforvirring. Det er jo smukt og godt at vide, hvor forfærdeligt erhvervslivet er, og så at anvise meget voldsomme og drastiske måder til at få det afskaffet; det vil sige, de kom altså ikke, de måder.

Jeg må sige, at det, der for mig er meget væsentligt i dette og i andre forslag, det er, at vi rent faktisk ved meget lidt. Vi ved faktisk meget lidt om, hvad kapitalforbindelser, hvad bestyrelsesfællesskab og hvad en lang række andre ting betyder med hensyn til magtfordelingen i erhvervslivet. Vi kender meget lidt til grænserne mellem indflydelse og magt, vi ved meget lidt om, hvilke hensyn der tages og må tages. Vi har efter min mening brug for langt større viden, og jeg kan her minde om vort forslag om en mere omfattende offentliggørelse af aktieselskabsregnskaber, som ville kunne give noget. Det, vi her foreslår, ville også bidrage til en større viden. Vi er simpelt hen, hvis vi skal gennemføre en fornuftig omstrukturering af samfundet, nødt til at skaffe os viden undervejs for at være helt klar over, at det, vi gør, er rigtigt og nyttigt.

Det er da også klart, at de punkter, der her er talt om, er facit, som hr. Valbak sagde; der mangler mellemregningerne; der mangler mellemregningerne af den ganske enkle grund, at vi ikke har mellemregningerne. Vi får en årlig beretning fra forsikringsrådet i to nydelige, men ikke særlig

spændende bind, som kommer med 1½-2 års forsinkelse, og dér kan vi finde nogle oplysninger, men slet ikke alle de oplysninger, der måtte være relevante, og vi har fået den første betænkning fra forsikringskommissionen, som også fortæller os noget, men alt alt for lidt selv på de områder, der her er omtalt. Vi har ikke mellemregningerne, og vi kan ikke få dem, men vi må gøre noget for at skaffe os dem, og jeg takker for det tilsagn, der er givet af et flertal her i folketinget om, at udvalgsarbejdet skal være et aktivt udvalgsarbejde, hvor vi kan skaffe os noget større viden.

Handelsministeren mente, at man burde afvente afslutningen fra forsikringskommissionen, og mente, at det ville tage endnu 2 år at få en endelig opgørelse af skadesforsikringens problemer og derefter endnu 2 år at få en opgørelse af livsforsikringens. Det er naturligvis et meget rart perspektiv, for så er der i hvert fald nogle i denne sal, der mener, at så kommer det endelige resultat, når vi har en anden regering, som så vil kunne handle på grundlag af disse betænkninger. Måske er det rigtigt, at vi ikke kan opnå så forfærdelig meget under den nuværende regering, men alligevel, det ville være rart, hvis kommissionsarbejdet kunne blive fremskyndet. Jeg er enig med hr. Valbak i, at der måske kunne gives både en tilskyndelse dertil og nogle vink om, hvad vi gerne ville have at vide, for jeg synes, at der i den foreliggende betænkning er en række punkter, som man gerne ville have nærmere oplyst, og som det måske var lettere at få oplyst, hvis man bad om det nu, end hvis man ventede.

Handelsministeren knyttede nogle bemærkninger til de enkelte punkter i vort forslag og nævnte bl. a., at der i 1958 blev indført de friere regler om anbringelse af forsikringsselskabernes midler, som vort forslag foreslår afskaffet. Det er rigtigt, at der i 1966 kun var 6 pct. af livsforsikringsselskabernes midler, der var anbragt på denne friere måde, men tallet er jo stigende, og det er væsentlig højere på skadesforsikringens område. Det siges meget tydeligt i forsikringskommissionens betænkning og vises i bilagstabellerne, at det er netop dette tal, der stiger, og det er ganske uklart, hvad disse stigende tal egentlig dækker.

Handelsministeren nævnte, at han syntes, det var udmærket, at opsparringen i for-

[Poul Dam.]

sikringsselskaberne også kom erhvervslivet til gode, og det er da rigtigt, at det bør ske. Det er også derfor, vi i vort forslag har en henvisning til erhvervsudviklingsfonde eller en nordisk investeringsfond, eller hvad det nu skal være, noget, vi har stillet forslag om tidligere, og som vi fandt at vi ikke behøvede at stille forslag om i hver samling — vi kan nøjes med at gøre det i hver anden, så bliver det bragt i erindring med passende mellemrum. Men sagen er jo den, at de aktier, som forsikringsselskaberne anbringer pengene i, knap nok er erhvervselskaber i snævrere forstand, det er i hvert fald ikke produktionsselskaber. Der er ikke i forsikringsrådets beretning om skadesforsikringen nogen opdeling overhovedet af posten „Andre aktier og værdipapirer“, men der er en opdeling i beretningen om livsforsikringsselskaberne, og dér var der i 1966 221 mill. kr. aktier på det samlede område, altså for alle selskaberne. Af disse 221 mill. kr. var de 129 mill. kr. i de 3 københavnske hovedbanker. Det er ikke nogen direkte anbringelse i erhvervslivet, det er tværtimod en højst indirekte anbringelse. Det er en anbringelse, som gør, at man bliver noget bekymret for, hvad det er for nogle erhvervsinteresser, for nogle magtinteresser, nogle grupperinger, som ligger bag dette, at mellem 20 pct. og 25 pct. af de 3 københavnske hovedbankers aktier ligger i forsikringsselskaberne. Hvor mange af forsikringsselskabernes aktier ligger så i bankerne? Hvad er det for nogle forbindelser, der er dér? Hvilke udtryk får de? Ja, vi kan slå op og finde ud af, hvilket bestyrelsesfællesskab der er, og det kan pege på noget.

Det antyder imidlertid noget, som jeg anser for meget væsentligt i denne sammenhæng: at forsikringsselskaberne igennem disse anbringelsesmuligheder bliver integreret i former for erhvervslivet, som ikke i snævrere forstand kan siges at være i forsikringstagernes interesse, og som heller ikke er af væsentlig samfundsmæssig betydning. Jeg mener, det er vigtigt, at forsikringsverdenen er isoleret, at forsikringsverdenen løser rene forsikringsmæssige opgaver, at den altså ikke opfatter sig selv som en integreret del af det kapitalistiske erhvervsliv med et almindeligt profithensyn.

Jeg skal af tidsmæssige grunde se bort fra,

hvad handelsministeren nævnte om punkt 2 — vi kommer tilbage til det i udvalget — men når handelsministeren siger om vort forslag om statselskabet til oprettelse af lovpligtige forsikringer, at det er betænkeligt med et monopoliseret selskab, så må jeg sige, at der her alligevel i øjeblikket er tale om en monopolisering, for så vidt som bestemte selskaber med en vis, men efter min mening ikke fuldt tilstrækkelig kontrol bliver autoriseret af det offentlige, og det er jo i hvert fald et stort antal selskaber. Det vil sige, at det foregår mindre rationelt, end det kunne gøres i ét selskab. Det er rigtigt, at de forskellige lovpligtige forsikringer er af forskellig art, og når en af ordførerne — jeg tror, det var hr. Per Federspiel — nævnte, at der jo var stor forskel på at afgøre sager om hundebid og om motorulykker og sådan noget, så er det fuldkommen sandt, men jeg har nu en fornemmelse af, at de fleste forsikringsselskaber har endnu flere brancher og endnu flere forskellige forsikringsformer, end et sådant selskab for lovpligtig forsikring ville få, så argumentet virker ikke særlig stærkt. Vi har i 1966 ifølge kommissionens beretning 69 selskaber, der har motorkøretøjsforsikring. Ingen skal bide mig ind, at det ikke ville kunne medføre ganske væsentlige rationaliseringsbesparelser, hvis motorkøretøjsforsikringen, for bare at tage den, som er ganske væsentlig for mange mennesker, blev samlet i ét selskab. Det må kunne gøres billigere, der ville være noget at indspare for de forsikrede.

Der savnes dokumentation, det er helt klart, men det forekommer mig, at dette er så forstandigt og så indlysende, at man mere har brug for en dokumentation for at vise, at det ikke skulle være rigtigt.

Når handelsministeren nærer skepsis over for tanken om ét brandforsikringsselskab, vil jeg gerne bede ham om at bringe denne skepsis til de brandforsikringsselskaber, der er ved at slutte sig sammen, for foreløbig er der 3 af de største, der er langt i retning af sammenslutning, og jeg har forstået, at selskaberne — om de har læst dette forslag, ved jeg ikke — er godt i gang med at gennemføre den reform, som jeg her har foreslået. Og det er selvfølgelig udmærket, at de gør det selv, navnlig hvis der er den fornødne kontrol med det.

Hr. Jørgen Jensen mente, at det var

[Poul Dam.]

usocialt, at man ikke skulle kunne belåne forsikringer i selskaberne. Jeg vil gerne understrege, at der er ikke tale om, at forsikringerne ikke skulle kunne belånes; men der er jo muligheder for at belåne en livsforsikring f. eks. i en sparekasse eller i en bank, og det er vel egentlig nok så betryggende, at belåningen foregår i et andet pengeinstitut end det, som har lavet forsikringen.

Ja, selv om jeg ikke føler nogen særlig trang til at kommentere hr. Kjær Rasmussens bemærkninger yderligere, vil jeg gerne sige, at når VS gerne ser alle forsikringer tegnet af ét statsligt selskab, så vidner det om en så beklagelig mangel på kendskab til forsikringsbranchen, at det er bedrøveligt. Der er forsikringsformer, der kræver en så individuel indsats af selskaberne, at de endnu i en periode desværre må ligge hos det private initiativ.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg skal kun gøre en enkelt bemærkning i anledning af de bemærkninger, der fra forskellige ordføreres side er faldet om tempoet i forsikringskommissionens arbejde.

Jeg vil herom gerne sige, at den nuværende regering naturligvis ikke har haft nogen som helst hensigt om at hæmme eller forsinke dette arbejde, og at forsikringskommissionen i sine leveår har tilbragt årene fra 1962 til 1968 under andre regeringer.

Endelig vil jeg gerne sige, at man ikke må måle kommissionens arbejdstempo med den ene delbetænkning, der indtil nu er kommet. Forholdet er nemlig det, at der ved siden af er gjort meget større grundlæggende arbejder. Jeg kan nævne, at man har foretaget det hele grundlæggende arbejde omkring familieforsikring og omkring hus- og grundejerforsikring, men man har ønsket, at dette grundlæggende arbejde, som er tilendebragt, skulle suppleres med erfaringer fra endnu nogle år, inden man kom med sin endelige betænkning om disse områder.

Jeg skal yderligere kun komme med én bemærkning. Jeg er ikke enig i den tanke, som mange finder lykkelig, at man skulle samle i ét statselskab forskellige forsikringsområder, hvor der nu for øjeblikket er konkurrence, en konkurrence, som på ganske naturlig måde vil bevirke en even-

tuel reduktion i antallet af selskaber. Jeg foretrækker frivillighedens vej i den henseende.

Jeg kunne forfalde til mange betragtninger over, hvordan det ville se ud, hvis der var ét statselskab. Hvor var kulancen, hvor var serviceydelsen henne? Den fremtvinges nu af konkurrencen mellem selskaberne og efter min mening ikke ret godt af den guldtræssede kaskets virkemidler.

K. J. Mortensen: Jeg skal fatte mig i korthed. Jeg vil dog gerne lige sige til handelsministeren, at det er selvfølgelig rigtigt, at kommissionen har siddet under andre regeringer end den nuværende regering; arbejdet burde vel også allerede have været fremskyndet. Men uanset at vi nu har kommissionen siddende, synes jeg ikke, der er nogen grund til, at der ikke kan arbejdes her i den tid, kommissionen sidder. Man kan så udmærket gå i gang med at undersøge mulighederne for reformer inden for forsikringsvæsenet, selv om kommissionen arbejder. Man kunne vel oven i købet sige, at hvis man begyndte at gøre det nu, var der chancer for, at man havde fuldstændige planer, når kommissionen var færdig.

Jeg er en lille smule ked af, at handelsministeren siger eller i hvert fald udtaler frygt for, at hvis det blev et statsligt selskab, så ville det mangle på serviceydelser. Jeg synes ikke, det er nogen god reklame for statsforetagender. Det beklager jeg meget. Jeg har da indtryk af, at visse statsforetagender yder en udmærket service.

Hr. Jørgen Jensen sagde, at det var ganske udmærket, at der byggedes boliger af forsikringsselskaberne. Jeg har for ganske nylig bl. a. set et selskab bygge et kæmpekompleks, men dog kun med forretninger og kontorer. At det kommer til at stå tomt gennem længere tid, fordi lejen er så høj, at ingen forretninger og kontorer kan betale den, indtil der kommer et statsligt kontor eller en del af et statsligt kontor, der overtager det, det tror jeg ikke gavner eller er til fordel for forsikringstagerne. Jeg er bange for, der bliver et tab dér i stedet for.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Handelsministeren mente, at det

[Poul Dam.]

var bedre med et konkurrencesystem end med statslige selskaber. Jeg vil da gerne indrømme, at hvis der er tale om en fuldstændig fri konkurrence, så kan dette i mange tilfælde og på mange områder i erhvervslivet være nyttigt, men er det en rigtig beskrivelse af forsikringsverdenen, at der er denne frie konkurrence? Efter mit indtryk er de ydelser, som forsikrings-selskaberne tilbyder forsikringstagerne, så svært overskuelige for forsikringstagerne, at konkurrencens almindelige velsignelsesrige virkninger ikke har nogen mulighed for at slå igennem. Forsikringsselskaberne arbejder med reklame, meget dygtigt; de arbejder med skabelsen af en goodwill, af et image omkring selskabet, som gør, at man smitter over på alle mulige andre brancher end dem, man måske har startet med i det pågældende selskab. Man kan i virkeligheden ikke reelt sammenligne de forskellige tilbud, man får fra selskaberne.

Og når det drejer sig om kulance, ja, jeg vil da på ingen måde nægte, at forsikrings-selskaberne som hovedregel behandler deres kunder forstandigt og kulant, men jeg tror nok, at den lille forsikringstager mærker dette mindre end de store forsikringstager. Jeg er særlig interesseret i at få skabt et forsikringsvæsen, som den lille forsikringstager kan have virkelig tillid til, og jeg tror kun, det kan ske gennem et statsligt selskab. Et statsligt selskab vil være underkastet en almindelig offentlig kritik, der vil være en almindelig mulighed for, at man kan drøfte dets anliggender i denne sal. Jeg tror nok, et sådant selskab skal sørge for at blive lige så kulant og give lige så megen service som det bedste af de nuværende selskaber.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om den amtskommunale beskatning har afgivet tillægsetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 29. april kl. 13.30 med følgende dagsorden:

- 1) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 2) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov for Grønland om afgift af motorkøretøjer.
- 3) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om mineralske råstoffer i Grønland.
- 4) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om krigsforsikring af fast ejendom og løsøre.
- 5) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om den amtskommunale beskatning.
- 6) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om retsafgifter.
- 7) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om retsafgift m. v.
- 8) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov nr. 191 af 31. maj 1968 om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Ændringer som følge af kildeskattens ikrafttræden) [af Ømann m. fl.].
- 9) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til folketingsbeslutning om en forsikringsreform [af Poul Dam m. fl.].
Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.32.

94. møde.

Tirsdag den 29. april kl. 13.30.

Formanden: Tidligt i morges indløb budskabet om, at folketingsmand, overassistent Edvin Dose var afgået ved døden.

Edvin Dose var født 1907 i et arbejderhjem på Amager. Han blev tidligt politisk interesseret og aktiv deltager i det socialdemokratiske ungdomsarbejde inden for De Unges Idræt. Som ufaglært arbejder prøvede han i tyvernes kriseår meget vekslende kår. Han var lærling i marinen, arbejdede som bud, sejlede som messedreng, var bagerikarl, trælastarbejder og fabrikarbejder og ind imellem arbejdsløs i lange perioder. Tiden som arbejdsløs udnyttede han til uddannelse ved højskoleophold, bl. a. på Krabbesholm Højskole, hvor han en tid sigtede mod uddannelse til højskolelærer, og ved deltagelse i kursus for arbejdsløse. I 1934 blev han assistent i sygekassen „Fremtiden“, hvor han blev overassistent i 1962.

Han udnyttede sine erfaringer fra arbejdsledetiden som leder af den første statsungdomslejr for arbejdsløse i 1932 og som leder af Københavns kommunes lejr i Nærum 1933-34 og i Raunstrup 1935-36.

Ungdommens kår og skolespørgsmålene var hans hovedinteresse. Allerede i tyverne virkede han aktivt inden for Danmarks socialdemokratiske Ungdom, hvor han udviklede sig til en dygtig debattør; på et utal af møder landet over talte og diskuterede han socialdemokratiets sag, og endvidere virkede han som foredragsholder og oplæser. I mange år var han medlem af hovedbestyrelsen for De Unges Idræt og kredsleder i Københavnskredsen.

Han var medlem af Københavns borgerrepræsentation 1943-63 og formand for dennes skoleudvalg 1944-63.

1947-53 var han medlem af landstinget,

og han blev indvalgt i folketinget ved valget den 14. maj 1957. Han var medlem af finansudvalget 1957-68. Også i rigsdagsarbejdet var ungdommens sociale forhold og skolespørgsmålet hans hovedinteresse, som han viiede et flittigt arbejde, indtil sygdom i de seneste år nedsatte hans aktivitet.

Et virksomt liv i partiets tjeneste er nu slut. Vi vil bevare mindet om en god kollega.

(Medlemmerne påhørte stående formandens mindeord).

Formanden: Medlem af folketinget Holst har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren oplyse, i hvilket omfang den svigtende behandling af patienter med alvorlige nyresygdomme skyldes manglende bevillinger?“

Medlem af folketinget Bodil Koch har meddelt mig, at hun ønsker til ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren give en forklaring på, hvorfor man i finansåret 1968-69 trods stærkt behov derfor ikke har udnyttet ministeriets særlige rådighedsbeløb til støtte af vanskeligt stillede privatteatre?“

Medlem af folketinget Bodil Koch har meddelt mig, at hun ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvorfor har ministeren ikke i sagen mod de sociologistuderende valgt samme fremgangsmåde, som blev anvendt i kildeskattehussagen, og dermed sikret større offentlighed omkring sagen?“

Medlem af folketinget Bodil Koch har meddelt mig, at hun ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Med hvilken motivering har ministeren besluttet sig til at foretage politiundersøgelse mod de studenter, der har klaget over lærerne ved det sociologiske institut, og er denne politianmeldelse foretaget med universitetets billigelse?“

Disse spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Formanden: Jeg skal lade den første sag på dagsordenen udgå.